

Energieonderzoek Centrum Nederland
T.a.v. Sander Lensink
Postbus 1
1755 ZG Petten

Verzonden per e-mail verzonden: sde@ecn.nl

Plaats en datum

Utrecht, 1 augustus 2009

Ons kenmerk

Br-secr.190N/ECN-E

Uw kenmerk

Onderwerp: NWEA reactie op rapport ECN-E - 09-049

Geachte heer Lensink,

Bijgaand ontvangt u onze reactie en bevindingen naar aanleiding van het rapport 'Conceptadvies basisbedragen 2010' van juni 2009. Onze reactie heeft betrekking op de passages in het rapport inzake windenergie op land.

Groenverklaring

Op 24 juni jl. hebben ECN en KEMA, c.q u, met NWEA gesproken ter voorbereiding op het bovenstaande rapport. Dit overleg was een direct gevolg van de afspraken gemaakt tijdens het overleg op 20 mei jl. bij het Ministerie van Economische Zaken. Wij constateren dat een aantal van de tijdens deze overleggen gemaakte kanttekeningen en opmerkingen in het conceptadvies zijn overgenomen. In het bijzonder betreft dit de geldigheidsduur van de groenverklaring in relatie tot de subsidieduur (paragraaf 5.2 pagina 13) en de hoogte van de planontwikkelingskosten (5 – 10% van de investeringskosten). In de berekeningen worden deze aanpassingen echter onterecht niet meegenomen.

Overigens zal de bank in de praktijk de looptijd van de lening een aantal jaren korter vaststellen dan de looptijd van de SDE. Op deze wijze kan de bank in geval van calamiteiten

Korte Elisabethstraat 6
3511 JG Utrecht
Tel (030) 2316977
Fax (030) 2341176
E-mail info@nwea.nl
www.nwea.nl

KvK 30205283

BTW nr. 8150.88.826.B01

de looptijd van de lening verlengen en kan niettemin de lening binnen de looptijd van de SDE-subsidie worden terugbetaald.

Investeringskosten en O&M-kosten

In januari 2009 heeft NWEA een onderzoek door ECORYS laten uitvoeren. Dit onderzoek is bij ECN/KEMA bekend. In dit onderzoek zijn uitsluitend projecten onderzocht met minimaal 2.000 vollasturen en die in 2009 worden vergund, c.q. waarvoor in 2009 SDE zou kunnen worden aangevraagd. Het gemiddelde aantal vollasturen van de onderzochte projecten bedraagt 2.483 uur en zit daarmee ruim boven de door ECN gehanteerde 2.200 vollasturen. Uit dit onderzoek blijkt o.a. dat de gemiddelde investeringskosten € 1.430 per kW¹ en de gemiddelde O&M-kosten € 52 per kW bedragen. Ter onderbouwing daarvan zijn concrete projectspecifieke gegevens, zoals contracten en aanbiedingen, aan ECORYS overlegd. ECN/KEMA hebben inmiddels (zoals op 20 mei jl. ook afgesproken) vertrouwelijk de beschikking gekregen over de door ECORYS gebruikte gegevens. ECORYS heeft op basis van deze vertrouwelijk aan haar verstrekte gegevens gemiddelden bepaald voor zowel de investeringkosten als de operationele kosten. Wij constateren dan ook dat u in uw berekeningen uitgaat van te lage investeringskosten (€ 1.350 per kW) en te lage O&M-kosten (€ 50 per kW).

De keuze in het conceptadvies voor deze niet marktconforme gegevens wordt niet toegelicht. Nu het conceptadvies kennelijk gebruik maakt van niet realistische gegevens, verliest ook het advies aan realiteitswaarde.

Tijdens het overleg op 24 juni jl. is tevens uitgebreid stilgestaan bij de suboptimalisatie van windturbinekeuze als gevolg van de gekozen vollasturensystematiek. Wij onderschrijven uw stelling in paragraaf 7.8 dat, technisch gesproken, overal in Nederland 2.200 vollasturen kunnen worden behaald, mits bij de turbinekeuze rekening wordt gehouden met de specifieke windcondities. We herhalen hierbij nadrukkelijk dat de investeringskosten van de voor niet-kustlocaties geoptimaliseerde windturbines altijd hoger zijn dan de door ECN/KEMA vastgestelde gemiddelde waarde van de investeringskosten. Dit als gevolg van de hogere mast en een grotere rotordiameter bij gelijkblijvend nominaal vermogen.

De duurzaamheidsdoelstelling van de regering is dusdanig ambitieus, dat alle projectinitiatieven – ook die verder van de kust gelegen zijn – hard nodig zijn. Een project dat gebouwd wordt met een voor de niet-kustlocatie geoptimaliseerde windturbine, heeft per definitie hogere investeringskosten per MW. Overigens blijft ook dan windenergie de op dit moment meest voordelige vorm van duurzame elektriciteitsproductie.

Echter door te kiezen voor een 'one size fits all'-benadering dreigt het gevaar dat veel potentiële locaties niet ontwikkeld worden. Met als gevolg dat de doelstelling niet wordt gerealiseerd. NWEA pleit dan ook nadrukkelijk voor het differentiëren van de SDE voor wind op land. NWEA heeft daartoe tijdens het overleg op 20 mei een voorstel voor aanpassing van de SDE-regeling voor wind op land gedaan.

¹ In dit bedrag zijn evenwel de ontwikkelkosten niet inbegrepen. Deze worden geraamd op circa € 150/kW. De werkelijke investeringskosten bedragen daarmee circa € 1.580/kW.

Profielkosten

In de berekeningssystematiek wordt nu als factor voor profielkosten 1 gehanteerd. Deze profielkosten zijn echter wel aanwezig en dienen in de berekeningen te worden meegenomen.

EIA

In het conceptadvies wordt verondersteld dat de EIA volledig in jaar 1 kan worden benut. Dit geldt alleen voor (grotere) ondernemingen met voldoende winstcapaciteit. Voor project specifieke ondernemingen zal de EIA worden verrekend met de resultaten gedurende de looptijd van het project. Het kost dan een aantal jaren voordat het volledige voordeel uit hoofde van de EIA volledig zal zijn benut. De aannahme in het conceptadvies leidt tot lagere financieringslasten en daardoor tot een te positief exploitatieresultaat; en dus onterecht tot een lagere onrendabele top.

Planontwikkelingskosten

Op basis van gegevens van haar leden raamt NWEA deze kosten op circa € 150/kW. Deze kosten moeten tijdens de exploitatie worden terugverdiend, maar worden niet in de berekeningen meegenomen. Planontwikkelkosten zijn substantieel en omvatten kosten voor uren, vereiste rapportages en de inschakeling van experts ten behoeve van een specifiek project.

NWEA kan uw redentatie in de laatste alinea op pagina 14 niet volgen. Het spreekt voor zich dat de ontwikkelaar/investeerder alle voor het project gemaakte kosten betreft bij de bepaling van het rendement, c.q. de vergoeding voor zijn risico. Dat is geheel volgens goed bedrijfseconomisch gebruik.

Het conceptadvies stelt ook dat de planontwikkelingskosten uit het rendement moeten worden terugverdiend. NWEA onderschrijft deze stelling, mits deze kosten ook als onderdeel van de investeringskosten worden meegenomen in de berekeningen. U onderkent het bestaan van deze kosten en concludeert ook dat dit ten koste gaat van 1% van het rendement op het eigen vermogen. Wij stellen voor dat u deze kosten dan ook opneemt in uw berekeningen.

Demontagekosten

Er wordt geen rekening gehouden met demontagekosten en verwijderingskosten van de windturbines na afloop van de levensduur. De windturbines zijn gecertificeerd voor een periode van 20 jaar. Een exploitant is verplicht zijn windturbine te demonteren na afloop van deze periode en heeft dus te maken met demontagekosten.

Ook bij de beoordeling van andere vormen van energie wordt rekening gehouden met de kosten van ontmanteling en verwijdering.

Onderhoud inclusief onderdelen

De kosten voor onderhoud en vervanging of revisie van onderdelen na afloop van de garantieperiode zijn naar het oordeel van NWEA te laag ingeschat. Ook uit het ECORYS-rapport blijkt dat deze kosten in de praktijk hoger zijn. Dat is onder meer het gevolg van aangescherpte eisen van verzekeraars, die na de garantieperiode een verzekering

Korte Elisabethstraat 6
3511 JG Utrecht
Tel (030) 2316977
Fax (030) 2341176
E-mail info@nwea.nl
www.nwea.nl

KvK 30205283

BTW nr. 8150.88.826.B01

uitsluitend willen voortzetten wanneer bepaalde onderdelen elke vijf jaar vervangen of gereviseerd worden. Gegevens van bestaande projecten tonen deze hogere kosten aan.

Onbalanskosten

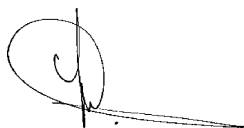
In de berekeningen wordt uitgegaan van 11% onbalanskosten. De onbalanskosten bestaan in de praktijk uit een vast en een variabel deel. Het vaste deel heeft betrekking op de dienstverlening, c.q. het voeren van Programma Verantwoordelijkheid zoals het indienen van energieprogramma's en balanshandhaving. Het variabele deel betreft de kosten voor het beheersen van onbalans en eventuele boetes ingeval van onbalans. Op basis van actuele marktinformatie dient te worden uitgegaan van 15% met een minimum van € 8 per MWh.

NWEA dringt er bij u op aan het conceptadvies met inachtneming van bovenstaande punten aan te passen. Op basis van de huidige basisbedragen zal de Nederlandse doelstelling voor wind op land in 2011 niet worden gehaald. In 2008 was sprake van sterke onderschrijding van het SDE-budget en ook in 2009 blijven de aanvragen vooralsnog uit. Windenergieprojecten kennen lange vergunningsprocedures. Maar veel kansrijke projecten worden nu niet of niet verder ontwikkeld omdat op basis van de (concept) SDE-bijdrage het project niet haalbaar is.

Wij herhalen ons pleidooi voor differentiatie naar windaanbod. Dit zal absoluut noodzakelijk zijn om de doelstelling te kunnen realiseren. NWEA is zich ervan bewust dat dit voor de korte termijn leidt tot extra inspanningen. Wij wijzen er echter op dat in landen met differentiatie naar windaanbod windenergie op land een groot succes is. Het Duitse model is succesvol, transparant en kan hierbij als referentie worden aangemerkt. NWEA ziet goede mogelijkheden om belangrijke elementen, die bijdragen aan het succes van dit model, te integreren in de Nederlandse SDE-regeling voor wind op land.

Wij zijn desgewenst graag bereid deze reactie en onze voorstellen nader mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Wind Energie Associatie NWEA

Jaap Warners, voorzitter

Korte Elisabethstraat 6
3511 JG Utrecht
Tel (030) 2316977
Fax (030) 2341176
E-mail info@nwea.nl
www.nwea.nl

KvK 30205283

BTW nr. 8150.88.826.B01